

DENEMARKEN GOOIT PENSIOENDENKEN HELEMAAL OM

Werken tot je 77ste

Minister Kris Peeters (r.) is duidelijk onder de indruk van het Deense arbeidsmodel. © Leo de Bock

De Deense kinderen die vandaag geboren worden, zullen tot hun 77ste moeten werken. Minister van Werk Kris Peeters (CD&V) trok naar het noorden om te zien hoe de Denen hun arbeidsmarkt radicaal herdenken.

VAN ONZE REDACTEUR
IN DENEMARKEN

JAN-FREDERIK ABBELOOS

KOPENHAGEN | 'Of het veilig is in België?', wil de Deense minister van Business and Growth, Troels Lund Poulsen, weten. De reputatieschade van ons land reikt tot in Kopenhagen, zo ondervindt minister van Werk Kris Peeters (CD&V) tijdens zijn bezoek aan de Deense hoofdstad.

Maar Peeters trotseert de kou en de regen niet om ons land te promoten, wel om te zien of hij wat kan opsteken van het Deense arbeidsmarktbeleid. Want hoewel maar weinig landen een groter overheidsbeslag en belastingdruk kennen, wordt de Deense welvaartsstaat internationaal geprezen.

Weinig publieke schulden, lage ongelijkheid, een overschot op de begroting. Ook op de arbeidsmarkt zijn de resultaten fraai. De werkloosheid ligt er met 6,2 procent een pak lager dan in België en Europa en de arbeidsmarktparticipatie van oudere werknemers ligt veel hoger. Volgens de laatste cijfers van de Oeso is 65,2 procent van de mensen tussen 55 en 64 aan de slag, tegenover 43,8 procent bij ons.

Flexicurity

De succesformule volgens de Denen: *flexicurity*, ofwel de combinatie van

flexibele contracten, royale werkloosheidsuitkeringen en een sterk activiteitsbeleid. Werkzekerheid staat voorop, niet jobzekerheid.

De Deense overheid maakt er zelf reclame voor op haar website. Wie zijn job verliest, krijgt een hoge werkloosheidsuitkering, maar die is beperkt tot twee jaar. Daarin moeten gemeenten en arbeidsdiensten alles op alles zetten om iemand weer aan een job te helpen.

Vooraleer oudere werknemers kunnen een beroep doen op activeringsprogramma's om (deeltijds) aan de slag te gaan. Resultaat: elk jaar verandert een kwart van de Denen in de privésector van job. En dat zullen ze voor een langere periode gaan doen. De pensioenleeftijd gaat tegen 2030 omhoog naar 68 jaar. Daarna wordt hij gekoppeld aan de levensverwachting. 'Als die blijft stijgen zoals vandaag, dan zullen de baby's die vandaag geboren worden tot hun 77ste moeten werken', zo weet Steen Nielsen van werkgeversorganisatie Danske Industri (zeg maar het Deense VBO).

Peeters knippert eens met de ogen. 'Dat is euh... ongelooflijk.' Dat zoiets in België onbespreekbaar is vandaag, werpen we op. 'Het draagvlak is hier geleidelijk aan gegroeid. Tot iedereen inzag dat de factuur anders niet te betalen is', zo stelt Nielsen. 'Het is goed dat jullie hier nu ook over nadenken.' Weliswaar erg laat,

zie je hem denken.

'We hebben de logica omgedraaid,' zo vat minister van Werk Jørn Neergaard Larsen het samen. 'In plaats van het aantal jaren dat mensen werken als uitgangspunt te nemen, nemen we het aantal jaren dat ze met pensioen zijn als richtsnoer. Mensen moeten gemiddeld 14,5 jaar van hun pensioen kunnen genieten.'

Sociale partners

Hogere pensioenleeftijd, kortlopende werkloosheidsuitkeringen, een flexibel ontslagrecht: in België zijn het taboes, in Denemarken is het beslist beleid. Met de zegen van werkgevers én werknemers. De syndicaliseringsgraad ligt in Denemarken een pak hoger dan bij ons. De vakbonden staan er sterker, maar ze zitten met een andere ingesteldheid aan tafel, zo valt te horen. 'De sociale part-

'Wij nemen we het aantal jaren dat mensen met pensioen zijn als richtsnoer: men moet gemiddeld 14,5 jaar van zijn pensioen kunnen genieten'

ners kijken hier met open vizier naar de toekomst. Dat is een wijze les voor de onze,' zo weet Peeters.

De minister is duidelijk onder de indruk van het Deense model. 'Mensen vragen hier niet hoelang ze nog moeten werken, maar wel hoelang ze nog mogen werken. En oudere werknemers ziet men niet als een deel van het probleem, maar als een deel van de oplossing.' Ricardo Sookdeo, de Head of Talent bij Maersk Group, een van de grootste private werknemers in het land, bevestigt dat ze er alles aan doen om getalenteerde mensen bij het bedrijf te houden. 'Mensen nemen een coachende rol op zich of doen het rustiger aan, maar we willen vermijden dat ze samen met hun kennis vertrekken.'

Toch relativeert Sookdeo de impact van het beleid. 'Hier leven 5,6 miljoen mensen en de populatie verouderd. Dat betekent dat er grote concurrentie is op de arbeidsmarkt, zeker voor gekwalificeerd personeel.'

Peeters beaamt. 'De Denen verwachten dat het werkloosheidscijfer nog verder zal dalen. Dat is toch wel een andere context dan bij ons.' Het Deense *flexicurity* model zomaar importeren naar België wordt moeilijk, zo schat hij in. Maar terugkeren naar Kopenhagen lijkt een certitude. 'Misschien samen met de sociale partners.'